منتخب التفسیر تجدید نظر شده با جناب آقای مهدی الهی قمشه‌ئی

باهمان کفر و انکار که در آمدند باز بیرون شدند و خدا بنفاقی که در درون دل پنهان میدارند داناتر است
۶۱ بسیاری از آنها را بنگری که در گناه و ستمکاری و خوردن حرام میشتابند بسیار بد کاری را پیشهٔ خود نمودند
۶۲ اگر علماء و روحانیون آنها را از گفتار زشت و خوردن حرام باز ندارند (بلکه با آنها بخوردن مال حرام
و رشوه شرکت کنند) کاری بسیار زشت میکنند ۶۳ یهود گفتند دست خدا بسته است (و دیگر تغییری در
خلقت نمیدهد و چیزی از عدم بوجود نخواهد آمد) بواسطهٔ این گفتار دروغ دست آنها بسته شد و بلعن خدا گرفتار
گردیدند بلکه دو دست خدا (دست قدرت و رحمت او) گشاده است و هرگونه بخواهد انفاق میکنند و
همانا قرآنی که بتو نازل گشت بر کفر و طغیان بسیاری از اهل کتاب بیفزود و ما بکیفر آن تا قیامت
آتش کینه و دشمنی را در میان آنها برافروختیم. هرگاه برای جنگ با مسلمانان آتشی برافروزند خدا آن
آتش را خاموش میسازد و آنها در روی زمین بفساد میکوشند (ستم دربارهٔ ضعیفان و حقوق ناتوانان و
اطاعت شهوت و غضب میکنند) و خدا هرگز مردم ستمکار مفسد را دوست نمیدارد ۶۴ و چنانکه
اهل کتاب ایمان آرند و تقوی پیشه کنند ما البته گناهانشان را مستور میسازیم و محققاً آنها را در بهشت
پر نعمت داخل میگردانیم ۶۵ و چنانکه آنها بدستورات تورات و انجیل خودشان و قرآنی که بتو نازل شد قیام
میکردند البته از هرگونه نعمت از بالا و زیر (نعمتهای آسمان و زمین) برخوردار میشدند و برخی از آنان مردمی معتدل
و میانه رو و بسیاری از آنها بدعملند ۶۶ ای پیغمبر آنچه از خدا بر تو نازل شد بخلق برسان اگر نرسانی تبلیغ رسالت
و اداء وظیفه نکرده‌ئی و خدا ترا از شر و آزار مردمان محفوظ خواهد داشت بیم مکن و دل قوی دار که خدا

سوره مائده

گروه کافران را هیچ راه موفقیتی رهنمائی نخواهد کرد (۶۷) ای پیغمبر با اهل کتاب بگو که ای یهود و نصاری. شما:
ارزشی ندارید (و پایه دین شما بر چیزی استوار نخواهد بود) تا آنکه بدستور تورات و انجیل و قرآنی که بشما از جانب خدا
فرستاده شده قیام کنید و همانا قرآنی که بشما مسلمین نازل شده (بجای آنکه با ایمان آرند) بر کفر و سرکشی بسیاری از آنان
خواهد افزود و در اینصورت (زیان کفرشان برآنها است) تو ای پیغمبر بحال گروه کافران نباید تاسف خوری
(۶۸) البته هر کس از گروندگان باسلام و فرقه یهودان و ستاره پرستان و نصاری، که بخدا و روز قیامت ایمان آورد
و نیکوکار شود هرگز (در دو جهان) او را ترسی (از آنچه پیش آید) و اندوهی بر آنچه از او فوت شود نخواهد بود (۶۹) ما از
بنی اسرائیل پیمان گرفتیم (که اطاعت کنند) و پیغمبرانی برآنها فرستادیم (که احکام خدا بیاموزند) هر رسولی آمد چون
برخلاف هوای نفس آنها سخن گفت گروهی را تکذیب کرده و گروهی را بقتل رسانیدند (۷۰) و گمان کردند که برآنها فتنه
و امتحانی نخواهد بود پس از (دیدن آیات حق و شنیدن) امر خدا کور و کر شدند (و از امتحان خدا غافل گشتند) پس از
آنهمه اعمال زشت باز خدا توبه آنها را پذیرفت باز هم بسیاری دیگر کور و کر شدند (و بترسند که) خدا بهرچه میکنند آگاه است
(۷۱) آنانکه قائل بخدائی مسیح پسر مریم شدند محققاً کافر گشتند در صورتیکه مسیح خود به بنی اسرائیل:
گفت خدائی را که آفریننده من و شما است بپرستید که هر کس با و شرک آرد خدا بهشت را براو
حرام گرداند و جایگاهش آتش دوزخ باشد و ستمکاران عالم را (مشرکان و کافران را) هیچکس یاری نخواهد کرد
(۷۲) البته آنکسانیکه سه خدا قائل شدند (اب و ابن و روح القدس را خدا گفتند) کافر گردیدند و حال آنکه
جز خدای یگانه خدائی نخواهد بود و اگر از این گفتار (تثلیث و قول باقانیم ثلاث) زبان نبندند البته آن

إِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ
حَتَّىٰ تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَ
لَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا
تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ
وَالنَّصَارَىٰ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ
فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ
فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِّنْهُمْ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ
ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ
إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ

سورهٔ مائده

کافران عذابی دردناک خواهد رسید (۷۳) آیا نبایستی (از این شرک و کفر خود) بسوی خدا بازگشته توبه کنند
و از او طلب آمرزش نمایند؟ (تا از گناهانشان درگذرد؟) که خدا بخشنده و مهربان است (۷۴) مسیح پسر مریم
پیغمبری بیش نبود که پیش از او نیز پیغمبرانی آمده اند و مادرش هم زنی راستگو و با ایمان بود و هر دو بحکم بشریت
غذا تناول میکردند (پس آنها خدا نبودند و گرنه بغذا در زندگانی خود محتاج نمیشدند) بنگر ما چگونه آیات خود را (در بشریت
مسیح) روشن بیان میکنیم؟ آنگاه بنگر که آنان چگونه بخدا دروغ میبندند (و مسیح را خدا میخوانند؟) (۷۵) بگو
ای پیغمبر شما کسی را غیر خدا میپرستید که مالک هیچ سود و زیانی نسبت بشما نخواهد بود. خدا است که (هر کس او را
بخواند) میشنود و باحوال همه (موجودات عالم) داناست (۷۶) ای اهل کتاب در دین خود بناحق
غلو نکنید و از پی خواهشهای آن قومی که خود گمراه شدند و بسیاری را نیز گمراه کردند و از راه راست دور افتادند
نروید (۷۷) کافران بنی اسرائیل بزبان داود و عیسی بن مریم از آن لعنت کرده شدند که نافرمانی خدا نموده و از حکم
حق سرکشی کردند (۷۸) آنها هیچگاه از کار زشت خود (با آنهمه پند و اندرز رسولان حق) دست بر نداشتند و چه بد
آنچه میکنند قبیح و ناشایسته است (۷۹) (و با آنکه اهل کتاب مدعی ایمانند باز) بسیاری از آنها را خواهی دید
که با کافران (بت پرست و منکر خدا) دوستی میکنند و ذخیره ئی که برای خود (بموجب اعمال زشت و دوستی با کافران)
پیش میفرستند و آن غضب خدا است بسیار بد ذخیره ئیست و آنها را بدوزخ عذاب جاوید خواهد بود (۸۰) و اگر
اهل کتاب (بخصوص یهود) بخدا و پیغمبر و کتابیکه بر او نازل شده ایمان آورده بودند البته کافران را دوست خود نمیگرفتند لکن بسیاری از آنها
فاسق و بدکردارند (که با آنها دوستی و مساعدت میکنند) (۸۱) هر آینه دشمن ترین مردم نسبت بمسلمانان یهود و مشرکان را

وَمَا مِنْ إِلٰهٍ إِلَّا إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَ
اللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ
لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا
لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يَا
أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ
قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾
لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ
مَرْيَمَ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ
مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَ
فِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾

خواهی یافت و با محبت تر از همه کس با اهل ایمان آنان را که گویند ما نصرانی هستیم. این دوستی نصاری نسبت بمسلمین
بدین سبب است که برخی از آنها دانشمند و پارسا هستند و آنها تکبر و گردنکشی بر حکم خدا نمیکنند (۸۲) و چون
آیاتی را که برسول فرستاده شده استماع کنند اشک از دیده آنها جاری میشود زیرا حقانیت آن را شناخته و گویند
بارالها (ما برسول تو محمد ص و کتاب آسمانی او قرآن) ایمان آورده ایم نام ما را در زمره گواهان صدق او بنویس
(۸۳) و گویند چرا ما ایمان بخدا و کتاب حق نیاوریم در صورتیکه امید آن داریم که در قیامت خدا ما را در
زمره صالحان داخل گرداند (۸۴) پس خدا بر آنچه گفتند پاداش نیکو بانها داد و آن پاداش بهشتی است که از
زیر درختانش نهرها جاریست که در آن بهشت زندگی جاوید خواهند داشت و این پاداش نیکوکاران است
(۸۵) آنانکه کافر شدند و تکذیب آیات خدا نمودند ایشان اهل جهنم خواهند بود (۸۶) ای اهل
ایمان حرام مکنید طعامهای پاکیزه ئی که خدا برای شما حلال نموده و ستم مکنید که خدا ستمکاران را
دوست نمیدارد (۸۷) و هر چیز حلال و پاکیزه ئی که خدا روزی شما کرده از آن بخورید و بپرهیزید از
آن خدائی که باو گرویده اید (۸۸) خدا بقسمهای لغو بیهوده (که بزبان است نه بدل) شما را مؤاخذه
نخواهد کرد ولکن بر آن قسمی که از روی عقیده قلبی یاد کنید مؤاخذه خواهد نمود و کفاره آن قسم:
طعام دادن ده فقیر است. از آن طعام متوسط که بر اهل خود غالباً تهیه میکنید و یا جامه
بر آنها (فقیران) پوشانیده و یا بنده ئی آزاد کنید و هر کس توانائی آن ندارد سه روز روزه
بدارد این است کفاره سوگندهائی که یاد میکنید و باید (باداء کفاره) حرمت سوگند خود را نگاه دارید

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ
ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذَا
سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾
وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا
مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا
تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن
يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ
مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ
وَاحْفَظُوْٓا اَيْمَانَكُمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٨٩﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ
رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّمَا يُرِيْدُ
الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿٩١﴾
وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا
عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٩٣﴾ يٰٓاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ
وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ
فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٩٤﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ
وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ

جزوهٔ
۲۸

اداره نشریه اخگر

تهران ـ خیابان ری دو راه مهندس وسیلهٔ تلفن شماره ۵۲۳۸۸

همه هفته روز های چهارشنبه منتشر میشود